

УДК 351:796(477)

Єлизавета БОНДАРЕЦЬ

аспірантка кафедри державного управління і місцевого самоврядування, Національний технічний університет «Дніпровська політехніка» (Дніпро, Україна), e-mail: bondliza14@gmail.com

ORCID: 0000-0002-0922-2000

Бібліографічний опис статті: Бондарець, Є. (2023). Теоретичні, історичні та нормативно-правові засади публічного управління розвитком фізичної культури та спорту в Україні. *Публічне управління та місцеве самоврядування* 3, 8–14, doi: <https://doi.org/10.32782/2414-4436/2023-3-2>

ТЕОРЕТИЧНІ, ІСТОРИЧНІ ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ В УКРАЇНІ

У статті відображено результати дослідження теоретичних, історичних та нормативно-правових засад публічного управління розвитком фізичної культури та спорту в Україні. Проаналізовано понятійно-категоріальний апарат та ключові директивні та програмно-цільові документи у цій сфері.

В історичному аспекті було визначено, що еволюція вітчизняної системи фізичної культури та спорту відбувалася на різних етапах розвитку українського суспільства – з часів його виникнення і до сьогодення. Водночас показано, що особливої актуальності питання розвитку фізичної культури та спорту набули в умовах отримання суверенітету України, а також у контексті набуття Україною у червні 2022 року статусу повноправного члена Європейського Союзу.

Проаналізовано нормативно-правові документи у сфері розвитку фізичної культури та спорту. Показано, що протягом майже двох десятиріч в Україні розроблялися директивні та програмно-цільові документи у цій галузі, прийняття яких було зумовлено сучасними реформами, зокрема у сфері освіти та у сфері розвитку фізичної культури та спорту.

Проведення даного дослідження дозволило зробити певні висновки та запропонувати шляхи удосконалення діяльності органів публічного управління у цій сфері, зокрема, шляхом перегляду Національної доктрини розвитку фізичної культури і спорту на предмет її актуалізації з урахуванням сучасних умов та реалій, а також перегляду та оновлення Стратегії розвитку фізичної культури і спорту до 2028 року, яка була підготовлена на виконання Указу Президента України № 837/2019 від 8 листопада 2019 року «Про невідкладні заходи з проведення реформ та зміцнення держави» відповідно до засад Олімпійської Хартії Міжнародного олімпійського комітету, Міжнародної хартії фізичного виховання, фізичної активності та спорту ЮНЕСКО, Європейської Спортивної Хартії, Національної стратегії «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація». Також особливу увагу після закінчення правового режиму воєнного стану слід приділити виконанню міжнародних зобов'язань у сфері розвитку фізичної культури та спорту.

Ключові слова: публічне управління, державна політика розвитку фізичної культури та спорту, правовий режим воєнного стану, повоєнне відновлення, програмно-цільові документи, Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту, стратегія розвитку фізичної культури та спорту.

Yelyzaveta BONDARETS

Postgraduate Student of the Department of Public Administration and Local Government of the Dnipro University of Technology (Dnipro, Ukraine), e-mail: bondliza14@gmail.com

ORCID: 0000-0002-0922-2000

To cite this article: Bondarets, Ye. (2023). Teoretychni, istorychni ta normatyvno-pravovi zasady publicznego upravlinnia rozvytkom fizychnoi kultury ta sportu v Ukraini. [Theoretical, historical and regulatory framework for public administration of physical culture and sports development in Ukraine]. *Public Administration and Local Government*, 3, 8–14, doi: <https://doi.org/10.32782/2414-4436/2023-3-2>

THEORETICAL, HISTORICAL AND REGULATORY FRAMEWORK FOR PUBLIC ADMINISTRATION OF PHYSICAL CULTURE AND SPORTS DEVELOPMENT IN UKRAINE

The article reflects the results of the research of the theoretical, historical, and regulatory foundations for public administration of physical culture and sports development in Ukraine. The conceptual-categorical apparatus and key directive and program-target documents in this area are analyzed.

In the historical aspect, it was determined that the evolution of the national system of physical culture and sports took place at different stages of the development of Ukrainian society – from the time of its emergence to the present. At the same time, it is shown that the issue of the development of physical culture and sports has gained special

relevance in the context of gaining Ukraine's sovereignty, as well as in the context of Ukraine's acquisition of the status of a full member of the European Union in June 2022.

Regulatory documents in the field of physical culture and sports development have been analyzed. It is shown that for almost two decades in Ukraine, directive and program-target documents in this field were developed, the adoption of which was conditioned by modern reforms, in particular in the field of education and in the field of physical culture and sports development.

Conducting this research made it possible to draw certain conclusions and propose ways to improve the activities of public administration bodies in this area, in particular, by revising the National Doctrine for the Development of Physical Culture and Sports with a view to updating it taking into account modern conditions and realities, as well as revising and updating the Strategy for the Development of Physical Culture and sports until 2028, which was prepared to implement the Decree of the President of Ukraine № 837/2019 of November 8, 2019 "On urgent measures to carry out reforms and strengthen the state" in accordance with the principles of the Olympic Charter of the International Olympic Committee, the International Charter of Physical Education, Physical Activity and sports of UNESCO, the European Sports Charter, the National Strategy "Physical activity – healthy lifestyle – healthy nation". Also, after the end of the legal regime of martial law, special attention should be paid to the fulfillment of international obligations in the field of physical culture and sports development.

Key words: *public administration, state policy of physical culture and sports development, legal regime of martial law, post-war reconstruction, programme and target documents, National Doctrine of Physical Culture and Sports Development, strategy of physical culture and sports development.*

Актуальність проблеми. Фізична культура і спорт грають визначальну роль у розвитку як окремої людини, так і соціуму в цілому. У будь-якій країні сфера фізичної культури і спорту є часткою загальної культури суспільства, спрямованої, насамперед, на зміцнення здоров'я нації.

Сьогодні не можна знайти жодної сфери життєдіяльності людини, не пов'язаної з фізичною культурою, оскільки вона сприяє формуванню певних норм поведінки в суспільстві, загально-визнаних духовних і матеріальних цінностей і має безпосередній вплив на стан організму, психіки, а також на статусну поведінку індивідууму. Втім, розвиток фізичної культури і спорту, як і будь-якої сфери діяльності як в Україні, так і у світі, має бути керованим. І таку управлінську функцію, що може забезпечити системний розвиток певної сфери життєдіяльності, має брати на себе держава та її публічно-владні інститути. Саме органи публічного управління та адміністрування розробляють та реалізують відповідні державні політики на різних рівнях управління та безпосередньо відповідають за їх результативність.

В Україні функцію формування та реалізації державної політики, зокрема у сфері фізичної культури і спорту, утвердження української національної та громадянської ідентичності здійснює Міністерство молоді та спорту України (Мінмолодьспорт) – центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується на визначення перспектив, пріоритетних напрямів та прогнозів розвитку фізичної культури і спорту, забезпечення контролю за дотриманням законодавства у цій сфері, а також здійснення моніторингу програм, проектів і заходів щодо розвитку фізичної культури та спорту

в Україні. На регіональному та місцевому рівнях такі функції виконують відповідні підрозділи органів державної влади та органів місцевого самоврядування у межах своїх повноважень.

Втім, існує значна частка проблем, пов'язаних із недосконалістю нормативно-правового, організаційно-управлінського, матеріально-технічного та фінансового забезпечення сфери фізичної культури та спорту, які супроводжували процес децентралізації і значно загострилися під час війни, не дозволяючи сформувати нову й ефективну систему публічного управління процесами розвитку фізичної культури та спорту в Україні. Зазначене пояснюється багатьма факторами, серед яких і економічна криза в країні внаслідок збройної агресії РФ, і недостатній рівень стратегічних і проектних компетентностей в окремих працівників органів державної влади і органів місцевого самоврядування, які відповідають за цю діяльність, і відсторонення територіальних громад від вирішення вищевказаних проблем, і низька активність у залученні додаткових джерел фінансування галузі за рахунок проектів та програм розвитку, і слабка обізнаність у можливостях грантового фінансування за програмами міжнародної технічної допомоги тощо.

Основним гальмуючим фактором розвитку фізичної культури та спорту в Україні на цей час стала повномасштабна війна на нашій території, нав'язана нам РФ. Крім того, багато видатних спортсменів нашої країни вже воює на фронті. Є загиблі, поранені. Тому актуальність обраної нами тематики дослідження дуже висока.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В останні роки питанням розвитку фізичної культури та спорту в Україні приділяється неабияка увага як науковців, так і практиків. Зазначене

зумовлено, зокрема, тими реформами, які охопили багато сфер життя українців. Так, питанням публічного управління розвитком фізичної культури та спорту в Україні, зокрема в умовах децентралізації та формування об'єднаних територіальних громад, державному регулюванню цієї сфери, її реформуванню, теоретико-методологічним, історичним, соціальним, духовним та іншим аспектам розвитку сфери фізичної культури та спорту та її ролі в становленні та розвитку сучасної особистості, дослідженню механізмів і обґрунтуванню моделей підвищення ефективності функціонування системи публічного управління розвитком фізичної культури і спорту, якості діяльності у цій сфері, налагодженню взаємодії між суб'єктами спорту на всіх рівнях управління, удосконаленню відповідного фінансового забезпечення тощо приділено увагу у працях В. Базенка, І. Бондаренка, О. Вареника, В. Вербицького, В. Гузаря, З. Дубінської, О. Іваненко, О. Іванової, І. Жданова, В. Кононович, М. Корвегиної, М. Корольової, С. Ліщука, О. Моргунова, С. Нікітенка, А. Палюха, Д. Петришина, В. Приходька, В. Туяхової, О. Чоклі, О. Шевчук та інших авторів.

Зарубіжному, зокрема європейському досвіду та європейським концепціям публічного управління розвитком фізичної культури та спорту та їх адаптації до умов України з метою формування в країні цілісної, консолідованої системи фізичної культури та спорту, присвячені праці таких авторів, як В. Базенко, Ж. Беленюк, Т. Господарчук, М. Дутчак, О. Жданова, В. Кононович, О. Кузьменко, Н. Кунанець, О. Моргунов, Н. Нагорняк, Е. Прошук, Р. Щокін та інші.

Пошукам нових підходів, механізмів, інструментів, моделей удосконалення публічноуправлінської діяльності у сфері фізичної культури та спорту присвячені праці таких авторів, як В. Базенко, Є. Бородін, І. Гасюк, О. Моргунов, Е. Прошук, О. Резніченко, О. Шевчук, В. Яцук та інші.

Результати проведеного аналізу наукових публікацій, аналітичних та нормативно-правових документів предметної сфери дослідження свідчать, з одного боку, про складність і багатомірність процесів публічного управління розвитком фізичної культури та спорту, а з іншого – про значний обсяг теоретичних напрацювань, які можуть та мають бути впроваджені у практику публічного управління у сфері фізичної культури та спорту.

Визначення мети дослідження. Метою статті є дослідження теоретичних та історичних засад розвитку фізичної культури та спорту в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Забезпечення ефективності та резуль-

тативності публічного управління у всіх сферах життєдіяльності українського суспільства, у тому числі у сфері фізичної культури й спорту, віднесено до основних завдань державної політики України. І це не випадково, бо фізична культура і спорт являють собою сферу життєдіяльності людини, яка безпосередньо спрямована на формування здорового способу життя та підтримку належного стану здоров'я, проведення активного відпочинку та дозвілля, розвиток фізичної досконалості та самореалізації особистості, підвищення рівня її культури та свідомості, утвердження української національної та громадянської ідентичності тощо. Разом із тим, в Україні ця галузь знаходиться у вкрай важкому стані. І це пов'язане не тільки із збройною агресією РФ, а й з ситуацією, що склалася в країні за останні 10–15 років.

Парламентські слухання 2016 року «Шляхи розвитку фізичної культури і спорту в Україні в умовах децентралізації влади» підтвердили, що основою так званої кризи у галузі фізичної культури та спорту є, по-перше, непрофесійне організаційно-правове та фінансове забезпечення її розвитку як органами державної влади, так і органами місцевого самоврядування, а, по-друге, відсторонення територіальних громад від участі у вирішенні вищевказаних проблем.

Концепцію Державної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на період до 2020 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.12.2015 № 1320-р було визначено, що основні причини виникнення проблем, пов'язаних із кризовою ситуацією у сфері фізичної культури та спорту, зумовлено такими факторами: обмежена рухова активність, невідповідність матеріально-технічної бази для забезпечення фізкультурно-оздоровчої діяльності потребам населення за місцем проживання, роботи та в місцях масового відпочинку, у тому числі в сільській місцевості; низький рівень ресурсного забезпечення дитячо-юнацького та резервного спорту; відсутність належної спортивної інфраструктури; недостатній рівень забезпечення спортивним інвентарем та обладнанням навчальних закладів; недостатній обсяг бюджетного фінансування та неефективне залучення позабюджетних коштів.

Разом з тим, в умовах децентралізації ситуація мала дещо змінитися на кращу. Успішне публічне управління розвитком галузі фізичної культури та спорту на тлі передачі повноважень на місця – на рівень органів місцевого самоврядування – стало можливим передусім за належного розуміння сутності основних про-

блем, передумов їх виникнення, процесів, що відбуваються у цій сфері, та очікуваних кожним суб'єктом сфери фізичної культури та спорту результатів як на рівні країни, так і на рівні окремої території або територіальної громади.

У загальнотеоретичній та спеціальній літературі, зокрема за спортивною тематикою, існує безліч дефініцій понять «фізична культура» і «спорт». Так, автори праці В. Вербицький та І. Бондаренко [1] зазначають, що слово «спорт» має іншомовне походження (англ. «sport» походить від давньофранцузького «disport» – «дозвілля», «розвага»), і надають, зокрема, такі дефініції: спорт – це «організована за певними правилами діяльність людей, що полягає в зіставленні їхніх фізичних та інтелектуальних здібностей, а також підготування до цієї діяльності і міжособистісних відносин, що виникають у процесі гри»; «специфічний вид діяльності, спеціально організований процес, спрямований на виявлення граничних можливостей людини»; «складова частина фізичної культури, яка заснована на фізичних вправах (гімнастика, ігри, боротьба, туризм та ін.), яка має на меті розвиток та укріплення організму та виконання таких вправ на змаганнях».

У свою чергу поняття «фізична культура», на їх думку, це – «складова частина культури, пов'язана із системою фізичного виховання, організації спорту, спеціальних наукових дослідів, технічних засобів, потрібних для фізичного виховання і спорту, суспільної та особистої гігієни, раціональної організації активного відпочинку тощо»; «сфера соціальної діяльності, спрямована на збереження та зміцнення здоров'я, розвиток психофізичних здібностей людини в процесі усвідомленої рухової активності» [1].

У словнику іншомовних слів ці поняття диференціюються таким чином [2]:

– фізична культура – частина загальної культури суспільства, одна з сфер соціальної діяльності, спрямована на зміцнення здоров'я, розвиток фізичних здібностей людини;

– спорт – складова частина фізичної культури; засіб і метод фізичного виховання, метою якого є розвиток та зміцнення організму людини, досягнення ним високих результатів у змаганнях; система організації та проведення змагань і навчально-тренувальних занять [2].

В іншому словнику з основних понять з фізичної культури надано цілу низку дефініцій вищевказаних понять. Так, фізична культура – це [3]:

– частина загальнолюдської культури, яка являє собою всю сукупність досягнень суспільства в створенні і раціональному використанні спеціальних засобів, методів і умов, спрямова-

них на фізичне вдосконалення людини, зміцнення її здоров'я, підвищення працездатності;

– компонент загальної культури суспільства, що об'єднує систему фізичного виховання із сукупністю наукових знань та матеріальних засобів, необхідних для її впровадження.

Автори словника вважають, що фізична культура індивідууму відображає її освіченість, стан фізичної підготовки, особисту досконалість, яких можна досягти на основі використання методів та засобів фізичного виховання.

У свою чергу, поняття «спорт» трактується авторами словника таким чином [3]:

– специфічна форма культурної діяльності людини і суспільства, що спрямована на розкриття рухових можливостей людини в умовах суперництва, характеризується насамперед змагальною діяльністю, у якій певним чином оцінюються та порівнюються результати процесу фізичного виховання як окремих індивідуумів, так і цілих колективів;

– складова частина фізичної культури, тобто власне змагальна діяльність, спеціальна підготовка до неї, специфічні міжособистісні відносини;

– компонент фізичної культури, комплекс фізичних вправ для розвитку та зміцнення організму;

– частина фізичної культури, що об'єднує матеріальні і духовні цінності суспільства для виявлення та порівняння досягнень людей у певних видах фізичних вправ, технічної, інтелектуальної та іншої підготовки;

– змагальна діяльність зі спеціальною підготовкою до неї та специфічними міжлюдськими відносинами і установками у сфері цієї діяльності [3].

Автори словника виокремлюють такі рівні спорту: масовий, вищих досягнень (олімпійський), професійний. За віковими категоріями – дитячий, юнацький, дорослого населення, ветеранів [3].

Слід зазначити, що сучасна нормативно-правова база з питань фізичної культури та спорту чітко диференціює ці поняття. Так, у ст. 1 Закону України від 24.12.1993 № 3808-XII «Про фізичну культуру і спорт» зазначається, що фізична культура являє собою «діяльність суб'єктів сфери фізичної культури і спорту, спрямовану на забезпечення рухової активності людей з метою їх гармонійного, передусім фізичного, розвитку та ведення здорового способу життя» [4]. Також на законодавчому рівні визначено такі основні напрями фізичної культури, як фізичне виховання різних груп населення, масовий спорт, фізкультурно-спортивна реабілітація.

У свою чергу, там само [4] зазначено, що спорт – це «діяльність суб'єктів сфери фізичної культури і спорту, спрямована на виявлення та уніфіковане порівняння досягнень людей у фізичній, інтелектуальній та інших підготовленостях шляхом проведення спортивних змагань та відповідної підготовки до них» [4]. До основних видів спорту законом віднесено дитячий спорт, дитячо-юнацький спорт, резервний спорт, спорт вищих досягнень, професійний спорт, спорт ветеранів фізичної культури і спорту, спорт ветеранів війни, олімпійський спорт, неолімпійський спорт, службово-прикладний та військово-прикладний спорт, спорт осіб з інвалідністю тощо [4].

Слід зазначити, що заняття фізичною культурою та спортом є важливим засобом підвищення соціальної і трудової активності людей та сприяє задоволенню їх моральних, естетичних, творчих, статусних потреб та інтересів, забезпечує розвиток дружніх стосунків між країнами, зміцнює мир та взаємоповагу до інших народів тощо.

У праці [5] зазначається, що фізична культура і спорт впливають на біологічну сферу людини, зокрема на інтелектуальну, емоційну, духовну сфери особистості в силу єдності та взаємообумовленості функціонування як матеріального, так і духовного світу.

До основних завдань, що вирішуються під час занять фізичною культурою та спортом, можна віднести, зокрема, наступні [5]:

- підвищення морфофункціональних та інших можливостей організму;
- досягнення високої розумової і фізичної працездатності;
- забезпечення активного відпочинку, рухової мобільності та реабілітації за рахунок використання спортивної інфраструктури та обладнання для занять фізичною культурою та спортом;
- профілактику та запобігання захворювань, що виникають внаслідок певних видів хвороб, зокрема гіподинамії та гіпокінезії.

У ст. 7 Закону України «Про фізичну культуру і спорт» наведено перелік показників стану розвитку фізичної культури і спорту, які затверджує центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у зазначеній сфері, до яких, зокрема, віднесено [4]:

- стан фізичного здоров'я різних груп населення;
- залучення громадян до занять масовим спортом;
- залучення осіб з інвалідністю до занять фізкультурно-спортивною реабілітацією;
- залучення дітей та молоді, у тому числі дітей та молоді з інвалідністю, до занять у дитячо-юнацьких спортивних школах;

- досягнення спортсменів України на міжнародних спортивних змаганнях, передусім Олімпійських, Паралімпійських і Дефлімпійських іграх, Глобальних іграх спортсменів з порушенням інтелекту, Всесвітніх іграх з неолімпійських видів спорту;

- забезпеченості професійними кадрами сфери фізичної культури і спорту;
- рівень фінансового та матеріально-технічного забезпечення сфери фізичної культури і спорту;

- створення умов для доступу осіб з інвалідністю до спортивних змагань та споруд [4].

Для поглибленого дослідження теоретико-концептуальних та історичних аспектів публічного управління розвитком фізичної культури і спорту в Україні слід проаналізувати основні (ключові) віхи її становлення та розвитку, а також основні події і дати, що характеризують еволюцію вітчизняної системи фізичної культури та спорту, і застосовувалися на різних етапах розвитку українського суспільства – з часів виникнення до сьогодення.

Слід зазначити, що еволюційний розвиток фізичної культури та спорту простежується на основі об'єктивних закономірностей розвитку суспільства ще з найдавніших часів, і, як було зазначено вище, розглядається у «взаємозв'язку й обумовленості з іншими аспектами життя суспільства, а також залежно від конкретної суспільно-економічної формації, географічного середовища, національних особливостей. Рівень розвитку фізичної культури і спорту, їхнє місце в житті людей завжди залежали і залежать від конкретних форм виробництва, суспільних відносин, політики, стану науки і культури» [1].

З початку отримання Україною незалежності розпочався процес реформ, і саме тоді відбулися певні кроки щодо створення цілісної системи фізичної культури та спорту в державі. Так, відбувся подальший розвиток нормативно-правової бази (зокрема прийняття Закону України «Про фізичну культуру і спорт», 1993 [4]) та державного управління галуззю. Особливої уваги заслуговує заснування Національного олімпійського комітету України, і також те, що олімпійська збірна України вперше взяла участь в XIV зимових Олімпійських іграх (1994).

Подальший розвиток фізичної культури і спорту в Україні відбувався на основі Національної доктрини розвитку фізичної культури і спорту [6], затвердженої указом президента України від 28.09.2004 № 1148/2004, метою якої була орієнтація українського суспільства на поетапне формування ефективної моделі роз-

витку фізичної культури і спорту на демократичних та гуманістичних засадах.

Саме Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту стала одним із ключових (основоположних) документів, який обґрунтував систему концептуальних ідей та поглядів на зміст, роль, організаційну структуру та завдання фізичної культури та спорту в Україні на період до 2016 року з урахуванням стратегії розвитку країни та міжнародного досвіду в цій сфері. В основу Національної доктрини розвитку фізичної культури і спорту було покладено ідею задоволення потреб кожного громадянина держави у створенні належних умов для занять фізичною культурою і спортом [6].

Майже у той же період в Україні почалися чергові численні реформи, зокрема, у сфері освіти, фізичної культури та спорту, які провадяться і до цього часу. Свій вплив на розвиток фізичної культури та спорту внесла децентралізація. У той же час Міністерством молоді та спорту України було розроблено та затверджено Стратегію розвитку фізичної культури і спорту до 2028 року [7], яка була підготовлена на виконання Указу Президента України №837/2019 від 8 листопада 2019 року «Про невідкладні заходи з проведення реформ та зміцнення держави» відповідно до засад Олімпійської Хартії Міжнародного олімпійського комітету, Міжнародної хартії фізичного виховання, фізичної активності та спорту ЮНЕСКО, Європейської Спортивної Хартії, Національної стратегії «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація».

Ситуація змінилася 24 лютого 2022 року, коли почалася повномасштабна війна рф на території України. Вже влітку (у червні 2022 року) Україна набула статусу країни-кандидата на вступ до ЄС.

Тому сьогодні, на тлі реформ, що були започатковані ще у мирний час, дуже важливо приділити увагу дотриманню європейських рекомендацій, вимог та правил у сфері фізичної культури та спорту і поступово переосмислювати пріоритети галузі. Особливу увагу після закінчення пра-

вового режиму воєнного стану слід приділити виконанню міжнародних зобов'язань у сфері розвитку фізичної культури та спорту. Для цього потрібно, насамперед, переосмислити саму Національну доктрину розвитку фізичної культури і спорту, а також переглянути та оновити Стратегію розвитку фізичної культури і спорту до 2028 року з урахуванням нових можливостей, які відкриваються в Україні після нашої перемоги.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, існує значна частка проблем, пов'язаних із недосконалістю нормативно-правового, організаційно-управлінського, матеріально-технічного та фінансового забезпечення сфери фізичної культури та спорту, які супроводжували процес децентралізації і значно загострилися під час війни, не дозволяючи сформувати нову й ефективну систему публічного управління процесами розвитку фізичної культури та спорту в Україні. Зазначене пояснюється багатьма факторами, серед яких і економічна криза в країні внаслідок збройної агресії рф, і недостатній рівень стратегічних і проєктних компетентностей в окремих працівників органів державної влади і органів місцевого самоврядування, які відповідають за цю діяльність, і відсторонення територіальних громад від вирішення вищевказаних проблем, і низька активність у залученні додаткових джерел фінансування галузі за рахунок проєктів та програм розвитку, і слабка обізнаність у можливостях грантового фінансування за програмами міжнародної технічної допомоги тощо. Проте, на цей час основним гальмуючим фактором розвитку фізичної культури та спорту в Україні стала повномасштабна війна на нашій території, нав'язана нам рф.

У перспективі наших подальших досліджень є наукове обґрунтування підходу та інструментів публічного управління розвитком фізичної культури й спорту на регіональному рівні та розроблення методико-технологічного забезпечення їх реалізації.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Вербицький В.А., Бондаренко І.Г. Історія фізичної культури та спорту в Україні : навч. посіб. Миколаїв : ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. 340 с.
2. Сучасний словник-мінімум іншомовних слів: Близько 6000 слів / Ред. Г. Г. Германенко. 2-е вид. Київ : Довіра, 2002. 445 с.
3. Словник основних понять з фізичної культури : для студентів факультетів фізичного виховання вищих пед. навч. закладів / уклад. О. А. Сококонь, О. В. Донець. Полтава : Сімон, 2020. 111 с. URL: <https://is.gd/Q98zex>.
4. Про фізичну культуру і спорт : закон України від 24.12.1993 № 3808-XII. Редакція від 16.07.2019, підстава – 2704-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12>.

5. Оробець С.П., Юдін В.А., Вишенський С.А., Чернощоків О.Г. Активний відпочинок студентської молоді. URL: http://www.rusnauka.com/6_NITSHB_2011/Sport/1_80543.doc.htm.

6. Про Національну доктрину розвитку фізичної культури і спорту : указ президента України від 28.09.2004 № 1148/2004 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1148/2004#Text>.

7. Стратегія розвитку фізичної культури і спорту до 2028 року. *Міністерство молоді та спорту України*. URL: <https://mizhiria-osvita.gov.ua/uploads/1-1.pdf>.

REFERENCES:

1. Verbytsky, V., & Bondarenko, I. (2014). *Istoriia fizychnoi kultury ta sportu v Ukraini* [The history of physical culture and sport in Ukraine]. Mykolaiv [in Ukrainian].

2. Suchasnyi slovnyk-minimum inshomovnykh sliv: Blyzko 6000 sliv [Modern minimum dictionary of foreign words: About 6,000 words]. (Hermanenko, H.H. Eds). 2-e vyd. Kyiv : Dovira, 2002. 445 p. [in Ukrainian].

3. Slovnyk osnovnykh poniat z fizychnoi kultury : dlia studentiv fakultetiv fizychnoho vykhovannia vyshchych ped. navch. zakladiv [Dictionary of basic concepts of physical culture: for students of the faculties of physical education of higher pedagogues. education institutions]. uklad. O. A. Sohokon, O. V. Donets. Poltava : Simon, 2020. 111 p. Retrieved from: <https://is.gd/Q98zex> [in Ukrainian].

4. Pro fizychnu kulturu i sport : zakon Ukrainy vid 24.12.1993 № 3808-XII. Redaktsiia vid 16.07.2019, pidstava – 2704-VIII [On physical culture and sports: Law of Ukraine dated 12.24.1993 № 3808-XII. Edition of 16.07.2019, basis – 2704-VIII]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12> [in Ukrainian].

5. Orobets, S.P., Yudin, V.A., Vyshenskyi, S.A., & Chernoshchokov, O.H. Aktyvnyi vidpochynok studentskoi molodi [Active recreation of student youth]. Retrieved from: http://www.rusnauka.com/6_NITSHB_2011/Sport/1_80543.doc.htm [in Ukrainian].

6. Pro Natsionalnu doktrynu rozvytku fizychnoi kultury i sportu : ukaz prezydenta Ukrainy vid 28.09.2004 № 1148/2004 [On the National Doctrine for the Development of Physical Culture and Sports: Decree of the President of Ukraine dated September 28, 2004 No. 1148/2004]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1148/2004#Text> [in Ukrainian].

7. Stratehiia rozvytku fizychnoi kultury i sportu do 2028 roku [Strategy for the development of physical culture and sports until 2028]. Ministerstvo molodi ta sportu Ukrainy. Retrieved from: <https://mizhiria-osvita.gov.ua/uploads/1-1.pdf> [in Ukrainian].